

Tisztelt Képviselő-testület!

A tanácsnoki tisztségek működését a Képviselőtestület Szervezeti és Működési Szabályzatának 87. §-a szabályozza. Ennek fontos eleme, hogy a tanácsnokok rendszeres időközönként – jelenleg félévente – írásban beszámolnak az általuk végzett munkáról, illetve az általuk felügyelt szakterület fejleményeiről. Az általam betöltött örökségvédelmi tanácsnoki poszt még újdonságnak számít ebben a rendszerben, hiszen ennek létrehozásáról alig két hónapja, a 2022. november 17-i ülésen döntött a képviselőtestület. Első beszámolómban így az elmúlt két hónap összefoglalásán túl, szeretnék áttekintést nyújtani az új feladatköréről és annak céljairól is.

1) Az örökségvédelmi tanácsnoki szerepkör felállítása

Történészként jól tudom, hogy a generációkon átívelő tapasztalatok és hagyományok fontos építőkövei minden erős közösségnek. A városlakók összetartozástudata, lokálpatriotizmusa pedig nagyban gyökeredzik múltunk közös emlékezetében. Meggyőződésem ezért, hogy Újbuda épített, tárgyi vagy éppen szellemi örökségének ápolása és minél mélyebb megismerése olyan tevékenységek, amelyeket városvezetésünknek kiemelten kell támogatni.

Ezért tettem javaslatot szeptemberi képviselővé választásomat követően az örökségvédelmi tanácsnoki szerepkör felállítására, amely novemberben el is nyerte a testületi többség támogatását. Az új tanácsnoki tisztség feladatait a következőképpen rögzítettük az SZMSZ-ben:

1. Kapcsolatot épít mindazon kulturális és tudományos intézményekkel, amelyek gyűjtőköre vagy kutatási területe érinti Újbuda történelmét és kulturális örökségét.
2. Figyelemmel kíséri az Újbuda kulturális örökségével, illetve történelmével foglalkozó kutatások és ásatások eredményeit.
3. Részt vesz az újbudai székhelyű intézmények helytörténettel kapcsolatos eseményein.
4. Részt vesz a kerületi helyi védettségi szabályzatok előkészítésében és véleményezi az elkészült rendeletervezeteket.
5. Felhívja az Önkormányzat intézményei figyelmét az aktuálisan elérhető helytörténeti és örökségvédelmi pályázatokra és segítséget nyújt az eredményes pályázás érdekében.
6. Javaslatokat fogalmaz meg az újbudai kulturális örökség értékeinek népszerűsítésére, azok lakosság körében való minél szélesebb megismertetésére.

Örökségvédelmi tanácsnokként alapvető célom, hogy Újbuda Önkormányzata a ciklus hátralévő részében lehetőségei szerint támogassa a kerület helytörténetével foglalkozó kutatásokat és azok eredményeinek megismertetését a lakosság körében. Fontosnak tartom továbbá, hogy városunk minél több történelmi helyszínét és emlékét tegyük elérhetővé az újbudaiak és minden hozzánk látogató számára.

2) Javaslat az Újbudai Értéktár Bizottság újrászervezésére

A fenti célok megvalósításához jó alapot és egyben munkaszervezési keretet tudna nyújtani egy úgynevezett Települési Értéktár Bizottság felállítása Újbudán. A települési értéktárak feladata, hogy összegyűjtsék és gondozzák mindazon értékeket egy adott településen, amelyek az ott élő közösség számára kiemelt jelentőséggel bírnak. Az ilyen bizottságok

megszervezésére a 2012. évi „Hungarikum törvény” biztosít lehetőséget a települések számára, amelyek így szabadon dönthetnek arról, hogy mit is minősítenek nemzeti értéknek helyi viszonylatban. Fontos kiemelni továbbá, hogy a települési értéktárba a lakosság szabadon küldhet be javaslatokat, így biztosítva a társadalmi bevonás lehetőségét is.

Újbudán a 2010-es évek közepén néhány évig már működött is korábban ilyen Értéktár Bizottság. Ekkor vált helyi értékke többek között kerületünk legrégebb óta álló épülete, a Barokk löportár, a kerületiek kedvelt kirándulóhelyének számító Kamaraerdő vagy éppen az örmezei költők hagyatéka is. A bizottság „újraélesztése” több szempontból is előnyös lehet. Az értéktár további bővítése egyrészt gazdagítaná városunk arculatát, másrészt kiváló közösség-szervező hatással is bírhat. A Települési Értéktár működtetése továbbá alkalmas lehet pályázati források bevonására is, hiszen például az Agrárminisztérium által az elmúlt években rendszeresen kiírt Hungarikum pályázat éppenazzal a céllal működik, hogy a települési értékgyűjtést, illetve különféle ehhez kapcsolódó programok, kiállítások vagy éppen kiadványok megvalósítását támogassa.

Ezért kidolgoztam egy határozati javaslatot az Újbudai Értéktár Bizottság újraszervezésére, amelyet reményeim szerint rövidesen a képviselőtestület is tárgyalhat majd.

3) Örökségvédelmi keret Újbuda 2023. évi költségvetésében

Még Orosz Anna alpolgármestersége alatt indult meg 2022. elején, majd Erhardt Attila révén folytatódott Újbudán a helyi védettséget élvező épületek bővítésének programja. Ennek keretében 2022 tavaszán az újbudai lakók tehettek javaslatokat arra, hogy mely épületeket jelölnék kerületi helyi védelemre, amely az épített örökség védelmének harmadik szintje hazánkban a fővárosi, illetve az országos védettség után.

A program eredményeképpen várhatóan mintegy 50 épület kap majd helyi védettséget Újbudán. Eme státusszal összefüggésben az adott épületek esetében új kötelezettségek állhatnak elő. Ezek finanszírozására az Önkormányzat támogatást adhat, amelynek érdekében az idei költségvetési rendelet tervezetében 25 millió forint került elkülönítésre az Örökségvédelmi keret során.

4) Helytörténeti hírek, események Újbudán

Elkészült Kána falu virtuális kiállítótere

Kerületünk egyik legértékesebb régészeti lelőhelye a Tóváros lakópark építése során feltárt középkori Kána település. Az eddig ismert legnagyobb Árpád-kori falunak számító Kána leletegyüttesét a Kána Alapítvány gondozza már hosszú évek óta. A leletek korábban egy önálló kiállításként voltak megtekinthetők, majd átkerültek a Budapesti Történeti Múzeum Gyűjteményébe. Az Alapítvány munkájának hála nemrégiben elkészült egy virtuális, 3D kiállítóter is, amelyet így minden érdeklődő könnyedén megtekinthet akár otthonról is az alábbi linken keresztül:

<https://kanaalapitvany.hu/3d-virtualis-kiallitoterem/>

Budapest, 2023. január 17.

Lados Tamás

